

Naujienu Antroji Dalis

NR. 754

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XXI METAI

A. SIMUTIS

LIETUVOS ISTORIJS FALSIFIKATORIAI

(Santrauka kalbos, pasakytos vasario 20 d. ryšium su Vasario 16-tos dienos minėjimu Great Neck, N. Y.)

Jau 47-tąjį kartą minime Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo ir atstatymo sukaktį. Tiek Amerikoje, tiek kitose laisvojo pasaulio šalyse ta sukaktis, Vasario 16-ji, dorų lietuvių minima kaip atgimimo lietuvių tautos džiaugsmo šventė. Šiais metais taipgi sueina dvidešimts penkeri metai kai Vasario 16-sios minėjimas yra griežtai uždraustas ne tik pačioj Lietuvoj, bet ir visur kur tik okupanto ranka siekia. Nuo pat okupacijos pradžios okupantas skelbė ir skelbia, kad Lietuva šiandien esanti laisva ir laiminga, kad tik rusų jėga ant lietuvių tautos užmestoje komunistinėje santvarkoje lietuvių tautai esančios sudarytos sąlygos kultūrinio ir ekonominio gerbūvio. Šį akiplėšišką melą okupantai yra nutarę ypatingai plačiai propaguoti kaip tik šiais metais švėsdami dvidešimts penkerių metų Lietuvos okupacijos sukaktį. Tūkstančiai enkavedistų ir politrukų visoj Lietuvoj seka ir daboja, kad būtų organizuojami jaunimo chorai, šokikų grupės, sportininkai ir įvairiausių talentų ansambliai, kurie bus varu suvežti į Vilnių ir kitus Lietuvos miestus, kad demonstruotų savo tariamąjį džiaugsmą. Iš laisvųjų kraštų bus kviečiami okupantams parsidavusieji, simpatizuojantieji ir naivuoliai lietuviai bei kitataučiai pasižiūrėti, kaip esą laimingi pavergtieji. Tad yra suprantama, kad bent jau šiais metais atsiliepusieji į okupantų kvietimus ir nuvykę iš užsienių į tariamąsias džiaugsmo šventes Lietuvoje dorų ir susipratusių lietuvių bus laikomi nesusipratusiais. Kiekvienas laisvajame pasaulyje gyvenęs lietuvis apie tai turėtų pamąstyti.

Akivaizdoje tokių okupanto užsimojimų yra verta ir reikalinga peržvelgti ir prisiminti kai kuriuos istorinius faktus.

Istorijos eigoje lietuvių tautai buvo lemta atsidurti tarp slaviskųjų ir germaniskųjų tautų bloką. Jau nuo dvyliktojo šimtmečio germaniskasis blokas palei Baltijos jūros krantus pradėjo veržtis į šiaurę ir rytus. Lietuvių giminės pastojė kelią, bet nelygioje kovoje krito jotvingiai ir prūsai. Iš rytų į lietuvių gyvenamuosius plotus veržėsi mongolai, o vėliau iš jų vergijos išsilaisvinę maskoliai. Lietuviams teko gintis ir nuo vienu ir nuo antrų. Lietuviams dažnai teko dėtis į sąjungą su viena, kad atsilankytų prieš antruosius. Vytaulas ne kartą ieškojo pagalbos pas vokiečius,

bet vėliau nuo jų gindamasis talkininkais turėjo lenkus, baltgudžius, ukrainiečius ir net rusus. Valstybių gyvenime tas yra normalu — vakarykščiai priešai tampa sąjungininkais net ir mūsų laikais. Bet pažūrėkime, kaip okupantai falsifikuoja netik visai netolimą praeitį — Lietuvos invaziją ir okupaciją 1940 metais, bet ir tolimuosius laikus.

1960 metais Vilniuje pasirodė Dundulio 300 puslapių veikalas "Lietuvių kova dėl Žemaitijos ir Užnemunės XV amžiuje". Faktai, liečiantieji lietuvių kovą su kryžiuočiais išdėstyta pakenčiamai, bet išvados grynai rusiškai nacionalistinės. Tam pailustruoti užteks kad ir tokios citatos: "Tarybų Sąjungos tautos, su didžiąja rusų tauta priešakyje, 1945 m. smogė hitlerininkams grobikams triuškinantį smūgį, galutinai sunaikino vokiškosios agresijos lizdą Pabaltijyje ir grąžino Lietuvai Klaipėdos kraštą". Teisybė, kad administraciniu požiūriu prie okupuotos Lietuvos prijungtas Klaipėdos kraštas, bet kas atsitiko su Mažvydo, Bretkūno, Rėzos, Kristijono Donelaičio ir kitų didžiųjų lietuvių tėviške — Mažąja Lietuva? Šiandien tas kraštas vadina mas Kalinininskaja oblast, apgyvendintas rusais kolonistais ir prijungtas prie Rusijos. Koks tam pagrindas ir pateisinimas? Jokio. Rytprūsiai niekad Rusijai nepriklausė, ten niekada rusų negyveno. Vienintelis pateisinimas — plikas rusiškasis imperializmas, nežiūrint kokiomis dailiomis rusiškajam komunizmui atsidavusiųjų frazėmis jis bebūtų dangstomas.

Lietuvių tautos kova su rusiškuoju imperializmu neprasidėjo 1863 metais su koriko Muravjovo siautimu, neprasidėjo ji 1918-20 metais, kai į Lietuvą veržėsi išalkusios bolševikų gaujos, kaip ji neprasidėjo 1940 metais, kada po kelių valandų ultimatumo raudonoji armija peržengė Lietuvos sieną. Ta kova prasidėjo prieš kelis šimtus metų augant Maskvos galybei, o čia suminėtos datos yra tik atskiri tos kovos epizodai. Anksčiau lietuviai kovojo prieš baltuosius Rusijos carus, šiandien — prieš raudonuosius. Pasikeitė Rusijos carų spalva, bet nepasikeitė lietuvių tautos kova už laisvę. Su carų pasikeitimu pasikeitė ir oficialioji Rusijos religija. Anais laikais baltųjų carų valstybės ramsčiu buvo stačiatikių bažnyčia, o šiandien raudonųjų carų ramsčiu

(Tęsinys 4-me pusl.)

D. L. K. valstybinis herbas - žymuo paskutiniojo Gedimainičio, Zygimanto Augusto, D. L. Kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus, kilime - gobelene iš antros XVI šimtmečio pusės. Raitelio - žirgvaikio šarvai šviesaus plieno spalvos. Kryžius — aukso. Caprakas — tamsiai mėlynas. Žirgas - baltas. Didelio skydo dugnas — raudonas. D. kunigaikščio kepurė (kalpokas - mitra) — tamsiai raudona su aukso vainiku, be kryželio. Mitros ir skydo bendras didelis ovalas — šviesiai mėlynas: lyg veidrodis. Viso kilimo dugnas — kaštanų spalvos, kiek muša į rausvumą. Figūros ir ornamentai — gelsvi. Vaisiai naturalios išvaizdos, o lapai — žalsvi.

ALFONSAS NAKAS

PER GYVENIMĄ IR MIRTĮ "ČIURLIONIS" KELIAUJA SU DAINA

Nuostabaus Ansamblio Sidabrinę sukaktį minint

"Per gyvenimą ir mirtį mes keliaujam su daina!" — šuktelėjo maestro Alfonsas Mikulskis, pirmajam koncertui 26-siais gyvavimo metais pasibaigus Detroito Lietuvių namuose pereito sausio 16 d. "Per gyvenimą ir mirtį..." — šuktelta ir diena anksčiau Clevelande, Tautinio Meno Ansamblio "Čiurlionio" 25-rių metų sukakties akademijoje. Tai jų, Čiurlioniečių, himno pradžia, o kartu ir jų motto. Kas "Čiurlionio" ansamblį ne kartą girdėjo ir matė scenoje, kas sekė jo dainos pėdsakais nuo Vilniaus per Vieną ir Dettingeną iki Clevelando, kas tebeseka jo koncertines keliones šiame krašte, tas žino, kad šitas ansamblis tikrai nepabūgo nei krintančių bombų, nei mirtinai dvelkiančių autostradų, nei sniego pūgų, nei vasaros karščių, kad dainuodamas, kankliuodamas ir šokdamas skleistų tėvynės ir laisvės ilgesį.

Didelių darbų pradžia tėvynėje

"Čiurlionio" ansamblis gimė tuomet, kai Europa, o su ja ir mūsų tauta brido į kraujo ir ašarų jūrą, nes antrasis pasaulinis karas jau buvo žybtelėjęs visu žiaurumu, Lenkija buvo suskaldyta į šipulius, o Vilniaus krašto žemėse kaleno dantimis raudonas, alkanas stepių žvėris. Ak, mes buvome gavę Vilnių ir negalėjome juo atsidžiaugti. Čia suvažiavo šauniausioji tautos dalis, kurti įstaigas, mokslo bei meno institucijas, atlietuvinti sulenkintą ir dvasiniai nuskurdintą sostinę.

Muzikas Alfonsas Mikulskis pradėjo labai kukliai. Jis 1940

m. sausio 15 d. įsteigė Vilniaus Šaulių rinktinės vyrų chorą, kuris, po mėnesio, Vasario 16-tą minint, Paštinkų salėje jau davė pirmąjį koncertą. Tuomet dainavo tik 28 dainininkai. Atskirai nuo choro, tos pačios Rinktinės sesės - šaulės įsteigė dešimties kanklininkų orkestrą, kuriam vadovavo Ona Mikulskienė, ir 20-ties moterų tautinių šokių šokėjų grupę, su vadove Jadvyga Kazlauskaite. Pavasarį bolševikams Lietuvą okupavus ir Šaulių Rinktinių išformavus, būsimiems Čiurlioniečiams dainuoti noras nebuvo praėjęs. Priešingai: tautinė liaudies daina dabar jau tapo ginklu, ir kuo galingiau ji skambės, tuo daugiau bus laimėta. Iki 1940 m. vasaros choras išaugo į 65 vyrų vienetą, ir tų pat metų rugsėjo mėnesį, susijungęs su kanklininkų bei tautinių šokių vienetais, išvirto į pajėgų Tautinio Meno Ansamblių "Čiurlionį". Tuomet ansamblio steigėjas ir dirigentas Alfonsas Mikulskis pasikvietė choro seniūnu Edvardą Karnėną, tautinių šokių vadove Mariją Baronaitę, o kanklininkų vadove liko ir per ketvirtį šimtmečio išsilaiškė nepamainomoji O. Mikulskienė.

Per bolševikmetį ir hitlerinį laikotarpį ansamblis Lietuvoje davė 80 pasaulinės muzikos koncertų, aplankydamas 20 miestų, kai kuriuos net po kelis kartus. Keletą kartų koncertuota su Vilniaus Filharmonijos simfoniniu orkestru. Bažnytinės muzikos koncertų atlikta 75, giedant 22-jose bažnyčiose bei katedrose. Vokietmečiu prie ansamblio veikė ir literatų

sekcija, kuriai priklausė 10 jaunesnių raštijos žmonių (jų tarpe buvo dabar Čikagon atklydę Julija Švabaitė ir Kazys Bradūnas).

Dainuojančio ambasadoriaus rolėje Vokietijoje

Per puspenktų metų tėvynėje "Čiurlionio" ansamblio dalyviais buvo 204 žmonės. Tiesa, ne visi iš karto, bet pačiame žydėjime dainavo, skambino ir šoko per pusantro šimto jaunuolių.

Kaip jie per bombarduojamas vokiečių žemes 1944 metų vasarą pasiekė Vieną, bus kitų ir kitur parašyta. Man tik žinoma, kad tų metų rugpjūčio 28 d., remiamas ten įsikūrusio kun. Felikso Gurecko, ansamblis Austrijos sostinėje vėl susiorganizavo ir sekantį sekmdienį pamaldų metu galingai pragydo. Gi 1944 m. spalio 29 d. davė pirmąjį pasaulinės muzikos koncertą Vienos koncertų rūmų Mozarto salėje. Tai pirmieji dainuojančio ambasadoriaus žingsniai sunacintoje Austrijoje. Ir tai tokiu laiku, kada prakeikti auslanderiai buvo laikomi kone žmogaus nevertomis būtybėmis. Bet čia, sakau, buvo tik pirmoji ambasadoriavimo pradžia.

Ar ne Feldkirche, prie Bode-no ežero, čiurlioniečiai pragydo prancūzų armijos elitui 1945 m. pavasarį, tik ką vokiečių kapituliacijos aktą pasirašius? Taip, tai tenai pirmosios armijos vadas generolas De Lattre de Tassigny su keliomis dešimtimis kitų generolų ir aukštųjų karininkų minutėmis kėlė ovacijas po kiekvienos dainos ir stagių, po koncerto, viską panorą sužinoti apie Lietuvą bei jos kančias! Tuomet ansamblių prancūzai įkurdino kažkurioje didikų pilaitėje Dettingen bei Urach miestelyje ir prašė dainuoti, dainuoti, — nors ir kasdien. Gyvuodamas tik menui, be repeticijų ir koncertų jokiais kitais darbais neužiimdamas, ansamblis ketverių metų laike kalnus nuvertė: koncertuota 424 kartus 122-se miestuose, nuvažiuojant 27,090 kilometrų: koncertus girdėjo ir matė 166,570 žmonių, jų tarpe 49,480 okupacinių armijų karių visose trijose zonose; mūsų liaudies dainas įdainavo į magnetofono juostas Vienos Mokslo Akademijai, Stuttgarto, Hamburgo, Muencheno ir Paryžiaus radiofonams (kiek milijonų klausytojų gėrėjosi mūsų dainomis radijo bangomis — kas besuskaičiuos?!); dalyvavo penkiuose tarptautiniuose meno festivaluose ir visuose laimėjo pirmąsias vietas; dešimtyje universitetų davė akademinis koncertus.

Kas žino chaotišką 1945-1949 m. Vakarų Europos, ypač Vokietijos padėtį, kas prisimena okupacinių armijų, ypač prancūzų palankumą bolševikams, kas išgyveno vokiečių taužmąstį prieš veltėdžius-užsieniečius, tas pilnai sutiks, kad tik tokios rūšies ambasadorius, kaip dainuojantis, kankliuojantis ir šo-

Artistė Britt Eklund Londone laiko rankose pirmąją savo dukra Victoria Sellers, artisto Peter Sellers dukterį. Naujagimė miegojo, visai nepastebėjusi, kad geriausiai foto specialistai ją fotografavo.

kantis "Čiurlionis" begalėjo už mūsų pavergtą tėvynę kalbėti... Ir, tikrai: tais laikais daug, o! daug kas apie Lietuvos vargus sužinojo.

Laisvės šauklys iš Clevelando

Teisingai Vytautas Seirijis Drauge pastebi, kad "Čiurlionio" ansamblis palaikė lietuvišką išdidumą (pokario Vakarų Europoje) ir lietuvius iškėlė iš visų kitų politinių bėglių masės. Tikrai, kur "Čiurlionis" koncertavo, ten salės publiką vos talpindavo, o po koncertų būdavo gražiausi vokiečių ir kitų tautų muzikos kritikų atsiliepimai spaudoje, vis lietuvius ir Lietuvą linksniojant; minint iš gerosios pusės. Neseniai teko pažvelgti į ansamblio "baltąją knygą", ponios Mikulskienės globojamą iš pat Vilniaus. Kiek ten pasaulinio garso žmonių pasirašę, pridėdami po komplimentą! Tikiu, kad sukaktuviniame leidinyje bus bent kelios dešimtys pačių didžiųjų pavardžių suminėta.

Kai visa "dypų" masė pasikėlė į užjūrius, ansamblis Europoje irgi jokių būdu likti negalėjo, juoba kad dauguma ansamblių priklausė nuo tėvų ir giminių norų. Ar ne 1948 metais nemažas ansamblių būrys išklydo į tolimąją Australiją, keletas į Kanadą, o vienas kitas ir Pietų Amerikoje atsidūrė. Didelė gi dauguma, su Alfonsu ir Ona Mikulskiais, dairėsi į Jungtinių Valstybių pusę. Pagalbon atėjo Clevelando lietuviai. Jų pavardžių nebeminėsiu, nes neseniai Naujienose jau buvo rašyta ir dar vėliau papildyta.

Ansamblio didžiausi gerbėjai ir globėjai iki paskutinės minutės nenorėjo tikėti, kad "Čiurlionis" išvažiuoja. Jie norėtų ansamblių perkelti į Paryžių. Bet ansamblio vadovai žino, kad greitai, už keleto metų, neturint prieauglio, ansamblis ten žūtų. 1949 m. pavasarį, kai jau dalis ansamblių buvo praėję pro visas komisijas, ir tik laukė konsulo štampos, Bertrand de LaSalle, Unrros direktorius iš Ženevos ir dienraščio Figaro vyr. redaktorius iš Paryžiaus,

išprašė dar vieną koncertą. Čiurlioniečiai koncertą davė... 10-čiai — 12-kai žmonių!...

Nuo 1949 m. birželio 18 d. "Čiurlionio" ansamblis Clevelande. Čia jau nebėra nei Unros, nei IRO, nei prancūzų galingų generolų. Kietas darbas, dažnai labai varginantis, neįprastas, dėl duonos kasdieninės, o vakarais — repeticijos, o savaitgaliais — koncertai. Nebesismulkinkime, nes detalėms sužymėti jau ruošiamą didelę jaučią odą. Kalbėkime tik rūpiausiai skaičiais: ansamblis aplankė 20 JAV ir Kanados miestų, duodamas 238 koncertus, kuriuos klausėsi (žinios pagal parduotų bilietų skaičių) 221,415 žmonių; kelionėse šiam kontinente padarė 27,923 mylias. Sudėjus visą koncertų publiką per 25-rius metus, buvo 441,485 žmonės (beveik pusė milijono!) Koncertų gi, neskaitant jau 26-jų metų pirmą-

ją dieną įvykusio Detrojite, buvo 816.

Ir čia ansamblis tebeina ambasadoriaus pareigas, tik ambasadoriųjų jau saviesiems, daina primindamas, kad geriausia — tėvynėje ir kad ateis laikas važiuoti namo...

Dukart aplink pasaulį,
bet vis drauge...

Neseniai rašiau, kad po koncerto Detroito Lietuvių namų salėje, girdėjome (tik keliolika laimingųjų!) antrąjį koncertą prie vaišių stalų. Vakarykščiai minėję sidabrinę sukaktį Clevelande, dauguma beveik be miego, per baisią sniego pūgą jie atsikasė į Detroitą. Prieš koncertą mačiau jų pablykusius veidus, didžiulį nuovargį. Scenoje, maestro "užhipnotizuoti" jos ir jie stovėjo tiesūs, su šypsenomis — tikri aktoriai. Ir dainavo puikiai, beveik trečdalį programos pridėdami bisui. Tačiau, man daug ilgiau atmintyje pasiliks antrasis "koncertas", koncertas sau patiems, čiurlioniečių — čiurlioniečiams. Čia jie traukė "Kas gal' paguosti čigono širdelę"... ir jų akys žibėjo, jų šypsenos nebebuvo aktoriškos, iš scenos, bet džiaugsmo pilnos ir ilgesio. O kai ataudinėjo žodžiais "jauna mergelė, jauna mergelė, jauna merge-e-lė...", aistringų dainininkų žvilgsniai kryžiuosi su čia pat sėdinčiomis jaunomis mergelėmis. Tos mergelės — tai jų žmonos arba sužadėtinės. Viena interviu abu Mikulskiai pamainomis pasakojo: per ansamblių perėjo virš 600 žmonių. Kad jūs žinotumėte, kiek jų čia būdami susipažino, įsimylėjo, vedė! Šimtai "čiurlioniškų" porų keliuose kontinentuose! Ir jauniausi studentukai, neseniai ansamblin atėję, pamatysit, vieni kitus suras! Čiurlioniečių šeimos, nors su laiku ansamblių ir palieka, bet lietuviybės — niekada. Jų vaikai kalba

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prienamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

• NEW YORK 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue	AL 4-5456
• BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue	EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue	DI 5-6808
• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street	CH 9-6245
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
• SOUTH BOSTON 27, Mass. — 327 West Broadway	Tel. 268-0068
• BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
• CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue	BR 8-6966
• CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street	WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	TO 1-1068
• Detroit, Mich. — 7300 Michigan Avenue	VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W.	GL 8-2256
• HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau	GL 7-1575
• HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave. Tel. 233-8030, 246-0215	
• IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave.	ES 2-4685
• YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue	RI 3-0440
• LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
• LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street	FO 3-8569
• NEWARK 3, N. J. 428 Springfield Avenue	BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Avenue	LO 2-1446
• PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street	MU 4-4619
• PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	GR 2-6387
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave.	PO 5-5892
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street	PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street	SW 8-2968
• YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave.	GR 6-2781

lietuviškai, lanko šeštadienį mokyklas. Pas mus išsikristalizavo tradicijos: naują ansamblio narį iškilmingai "krikštijam", o susituokiantiems keliame vestuves, paskui jų vaikų krikštynas. Koncertų kelionėse mes nuvažiavome 44,756 mylias, taigi, daugiau kaip dukart aplink pasaulį, bet mes laikomės drauge, kaip žigonai ir rėta mūsų mergelė "beieško meilės svetimo pono".

Jis ir ji — ansamblio tėvai

Ta pačia proga ansamblio komiteto pirmininkas Vladas Plečkaitis pasakoja apie čiuurlioniečių namus Clevelande. Esą, nedideli jie, bet jaukūs. Iš seno lauzo, už 40,000 dol. nupirko, čiuurlioniečiai patys, pagal savo skonį, padarė lietuvišką užuovėją sau ir visiems tautiečiams. Salė talpinanti apie 200 žmonių. Esančios geros patalpos repeticijoms, mažesnio masto pobūviams. Namai išpuošti lietuvių dailininkų paveikslais, ansamblio 25-rių metų kelionės suvenyrais, nuotraukomis.

Bet ar tik namai čiuurlioniečių šeimą riša? Ką jau ten, — namai be tėvų! Ansamblis turi tėvus... Ir ne betkokius! Daug girdime apie pasakiškai turtingus Arabijos dykumų karalius, visokių ten ibn-saudus, kurie nesuskaito iš žibalo prisisiurbtų milijonų ir nebežino, po kehus šimtus vaikų jie turi... Tik nežinia, kiekai motinų tie vaikai priklauso. "Čiuurlionio" ansamblio vienas "tėvas" ir viena "motina", Alfonsas ir Ona Mikulskiai, per 25-rius metus "čiuurlioniškos moterystės" susilaukė 602 "kūdikų." Kuris Arabijos karalius ar karaliukas juos besumuš?!

Permažai turiu žinių ir dar mažiau drąsos rašyti platesnę Alfonso Mikulskio biografiją. Tik keletas būdingų jo gyvenimo momentų. Iš Lietuvos 1941 pavasarį bolševikus genant, buvo vienas iš Vilniaus partizanų yadų. Į Clevelandą 1949 m. birželio 17 d. atvažiavęs, bandė įeiti į jo širdžiai mieliausią muzikos pasaulį ir ten duoną pelnytis, bet pateko į... karstų dirbtuvę. Paskui vienas lietuvis formanas jį įtaisė į dantračių fabriką ir išmokė įrankių šlifotojo (tool grinder) darbo, kur maestro iki šiol tebedirba, paskutiniu laiku gaudamas po 2.89 dol. per valandą. Apie 1954-55 metus gavo kvietimą Western Reserve University chorą vesti, bet atsisakė "Čiuurlionio" labui. Visgi, surado laiko įgyti magistro laipsniui iš muzikologijos ir dirigavimo. Kai 1960 metais buvo bepakeičias sparnus iš Clevelando laikinai lėkti kitur ir ruošti doktoratui, tuometinis ansamblio valdybos p-kas Jaunutis Nasvytis atėjo "atsisveikinti", išdrožė patriotizmo pamokslą, pravirkdė ir privertė pakeisti nuomonę.

Apie Oną Mikulskienę pasakoti nemanau nė pradėti. Bus kas, daug kompetentingesnis, kas tai padarys. Tik tiek apie abu ansamblio tėvus draugėję pasakysiu: kiek kartų su jais

kalbėjau apie esamus ir būvusius čiuurlioniečius, tiek kartų girdėjau apie "jų vaikus" kuogeriausius atsiliepiamus. Esu bandęs net priminti vieną kitą paskalą, iš šalies nugirstą apkalbą. Jie viską nuneigėdavo ir tik gera apie savo dainorius te galėdavo pasakyti. Šitiek meilės "saviesiems" man niekur kitur neteko regėti nei girdėti.

"Čiuurlionis" — iki Lietuva bus laisva

Buvo laikai, kada į "Čiuurlionio" ansamblių patekti buvo sunkiau, negu tam bibliam kupranugaritui per adatos skylutę. Tai Vokietijos laikai. Tuomet niekas nieko vistiek nedirbo, o būti prie Mikulskių reikė ir garbę ir duoną, ir marga, linksmą kelionių gyvenimą. Dabar daug sunkiau choristus begauti. Senieji traukiasi dėl šeimos rūpesčių ir metų naštos, o jaunieji arba dirba, arba studijuoja. Vis dėlto, jau eilę metų ansamblio narių skaičius tebesišuka apie užburtą 70, ir nemažėja. Maestro anadien džiaugėsi, kad ir pereitą rudenį atėjo nauji šeši vyrukai ir keturios mergaitės. Ir visi labai geri balsai! O juk visi atėjusieji žino, kad materialinės naudos čia negaus nė cento.

Klausiau, ar tikrai nežadate kapituliuoti? Ir maestro A. Mikulskis, ir v-bos p-kas Vl. Plečkaitis, nė nemirktelėję drožė: "niekad!" Ir pasitaisė: "iki Lietuva bus laisva". Klausiu,

kaipgi tuomet, jeigu neduokdie, širdies smūgis ar kas panašaus? Atsakymas; laikytumėmės vistiek! Ir pasakoja, ir mīni įpėdinių pavardes, ir imu tikėti. Bet nėra gi pagrindo pesimizmui. Magiškos rankos tebėra pačiame tvirtume. Dar 25-ius metus tikrai atlaikys. Bet negi reikės šitiek laukti? Negi grįžimo valanda neateis daug greičiau?!

Atiduokime "Čiuurlioniui" pagarbą

Tautinio Meno Ansamblio "Čiuurlionio" metai prasidėjo su š. m. sausio 16-ja. Ansamblis ruošiasi jubiliejiniam koncertui Clevelande š. m. gegužės 9 d. Tai bus svarbiausias 25-rių metų sukakties minėjimo momentas, į kurį laukiama buvusių čiuurlioniečių ir iš kitų kraštų, kitų kontinentų. Bet "Čiuurlionio" metai tęsis iki kito sausio 15-sios. Ansamblis ruošiasi atlikti eilę koncertų, daugelyje lietuviškų JAV ir Kanados miestų. Rašantieji "Čiuurlionį" pagerbsime paminėdami spaudoje, kada tik ir mažiausia proga rašyti atsiras. O visuomenė, kuriai "Čiuurlionis" tautinėmis dainomis ir kanklių muzika per 25-rius metus tiek daug paguodos, džiaugsmo, pasididžiavimo teikė, ansamblių gražiausiai pagerbs, į jubiliejinius koncertus ateidama. "Čiuurlionio" ansamblis šiandien mums labiau reikalingas, negu betkada. Valio jam, sidarbriniam!

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

D J'S BEAUTY SALON
6730 So. Pulaski Rd.
For the styles to glamorize you in the year ahead!
Permanents — Styling — Tinting — Frosting — Silver Blending — Cutting — Shaping.
Hours Mon. — thru Fri. 9 to 9 P. M. Sat. 9—5, Sun. — 9—1.
Phone for appointment 582-1383

NUNEZ TREE SERVICE
LICENSED — INSURED
Topping, pruning, removing, surgery. We also do all types of hauling. (3 fully equipped trucks available). Also City & Suburbs
FOR FREE EST., CALL 728-6281

DAMEN FUEL & SUPPLY CO.
HIGHEST QUALITY COAL
RANGE AND FUEL OILS
FAST, DEPENDABLE CITY-WIDE METERED SERVICE
OLL PHONES 483-9800

CHICAGO'S SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARZAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

PEPE'S

OLD TIME

BAR-CAFE

Serving The Finest in Foods
Imported Beers On Tap
767-9368 ★ 4142 W. 63rd ST.

SIUNTINIAI — DOVANOS I SSSR

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vnesheposyltorg)

EXEKUTYVIS OFISAS

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York. — Tel. IN 7-5522

Firma atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. po piet.

DĖMESIO!

Pranešame, kad pagal naują susitarimą tarp Vnesheposyltorg Maskvoje ir Package Express jau dabar galite siųsti savo giminėms ir draugams siuntinius į SSSR, jie nieko neturės primokėti gaudami įvairiausių produktų siuntinius - dovanas, kurie bus sudaryti iš SSSR gamintų pirmos rūšies produktų.

Čia nurodytos kainos yra Visos išlaidos produktams parinkti ir jiems nusiųsti į bet kuria SSSR dalį.

Užsakyti siuntiniai sudaromi Maskvoje, Odesoje ir Rygoje. Siuntiniai bus ištikti gavėjui po 10—20 dienų užsakymui atėjus į Maskvą. Siuntiniam galima užsakyti ir delikatesus tarpe jų — juodąją ikra, vėžių konservus, šprotus, saldinius ir kitus.

Siuntėjas gali siųsti dovaninių siuntinių kiek nori. Yra ir paruošti, standartiniai siuntiniai, arba galite pasirinkti produktus patys iš katalogo.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	—	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	—	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	—	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	—	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	—	RE 2-7476
COHOES, N. Y.	13 SARGENT STREET	—	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	—	363-0494
TRENTON 10, N. J.	1152 DEUTZ AVENUE	—	EX 2-0306
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	—	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TIGHMAN STREET	—	HE 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	—	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERMONT AVENUE	—	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	—	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	—	DI 2-4240
BUFFALO, N. Y.	701 FILLMORE AVE.	—	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	—	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	—	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	—	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y.	1200 SOUTH AVENUE	—	GR 5-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	—	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	—	TO 9-3980

Reikalaukite mūsų naujų katalogų sovietiniams produktams.

Dovanų pristatymas ir apsauga garantuojama.

LIETUVOS ISTORIJS FALSIFIKATORIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

yra komunistų partija, bet spaudos ir persekiojimo priemonės tebėra tos pačios: kalėjimai, tremimai į Sibirą ir šaudymai. Gal tik toks skirtumas, kad raudonųjų rusų kovos priemonės yra labiau rafinuotos ir daug žiauresnės. Prieš šešiasdešimt metų Londone ėjo J. Lizdeikos leidžiamas lietuvių emigrantų žurnalas "Darbininkų Balsas", kuriame pilna žinių apie tuometinę lietuvių kovą prieš caro valdžią. Kaip žinome, tuo metu ėjo rusų-japonų karas. Pavyzdžiui, 1904 metų gegužės m. "Darbininkų Balsas" Nr. 3 rašė: "Nereikia tikėti toms naujienoms ir tiems paskalams, kuriuos leidžia valdžia, būk kareiviai, apicieriai patys prašosi į karą. Paprastai daroma šitaip: išrenka žmones, prisako važiuoti ir paskui garšina, būk patys norėjo". Kaip matome, tariamųjų savanorių veržimasis iš okupuotos Lietuvos arti Kazachstano dykumas nėra bolševikų išradimas. Prievara į Mandžiūriją kartu su japonais vežamuosius ir Kazachstano dirvonams plėsti sugaudytuosius Lietuvos jaunuolius ir baltieji ir raudonieji rusai be skrupulų mokėjo apskelbti savanoriais.

Kaip baltieji rusai mokėjo falsifikuoti Lietuvos istoriją, taip be atodairos ją falsifikuoja raudonieji. Tikslas tas pats — užmigdyti lietuvių tautinę sąmonę. Kai 1832 metais rusai uždarė Vilniaus universitetą, tai ir visus universiteto rankraščius perdavė Rusijos Švietimo Ministerijai. Tarpe jų buvo du Lietuvos Statuto egzemplioriai ir Skargos bei Kojelavičiaus autografai. 9,000 tomų knygų iš universiteto bibliotekos buvo atiduota Gudijos Mokslo Apygardai, 7583 tomai — Kijevo universitetui, 4,321 tomai — Charkovo Universitetui. Užgrobtą Lietuvos Metriką nebuvo Lietuvai gražinta, nežiūrint į tai, kad Sovietų Rusijos valdžia buvo įsipareigojusi tą padaryti. Tai vis Lietuvos kultūrinių paminklų vogimas tautinei sąmonei migdyti.

1958 metais okupantai Lietuvoje išleido lietuvių ir rusų kalbomis stamboką veikalą "Vilniaus Architektūra" iki XX amžiaus pradžios." Prie knygoje sudėtų 206 fotografijų duota paaiškinimai. Kur kalbama apie paminklus, kurie buvo sugriauti ar sužaloti karo metu su rusais, paaiškinimai šalfalsifikuoti nutylint tikruosius faktus. Pavyzdžiui, prie Gedimino pilies fotografijos pridėtas paaiškinimas, kad pilis kaip karinė tvirtovė paskutinį kartą buvusi panaudota 1661 metais. Mūsų metu ji buvusi apgriauta ir po to nebeatstatyta. Bet su kuom tie mūsų ėjo — nutylėta. Vengta pasakyti, kad kunigaikštis Boguslovas Radvila tais metais po trumpos rusų okupacijos vėl atsieniė Vilnių. Žiaurumais pagarsėjęs maskolių komandan-

PIETŲ JŪRŲ SALA CHICAGOJE

Septintoji pasaulinė gėlių paroda McCormick Place Chicagoje šiemet bus ypatingai egzotiška. Be daugybės gėlių, medžių - medelių ir visa, kas pasaulyje žydi - žaliuoja, yra statoma 8,000 ketvirtainių pėdų didumo sala, pavadinama Polynesian Entchantment (Polinezijos kerėšiai), kurioje augs didžiulės nuo 25 iki 30 pėdų aukščio kokosų palmės (gyvos iš Floridos atgabentos) ir, žydės - klestės tūkstančiai egzotiškųjų gėlių - augalų, kokie tik auga Pietų jūrose, kaip tai orchidėjos, bugainvilėjos, filodendronai, dracenos, pandanai ir bananų medžiai, pietiniai skujočiai ir bambukai ir t. t. Salos viduryje bus pastatytas tipingas Pietų jūrų apskritas gyvenamasis namas iš skeltų medžių. Salos užnugaryje bus dekoracijos, vaizduojančios Pacifiko vandenyno balto smėlio paplūdimius su skaisčiai mėlynais vandenimis ir juodais vulkaniniais kalnais horizonte. Paroda vyks ištisą savaitę, pradedant sekmadieniu, kovo 21 d., baigiant sekmadieniu kovo 28 diena.

tas Miaseckoj, kuris su savo įgula buvo Gedimino pilį užsadaręs, savo paties kareivių buvo surištą ir Radvilos kariuomenei perduotas.

Arba štai Bernardinų Bažnyčia, statyta 1525 metais, 1655 metais, buvusi panaudota gynybos reikalams, bet nuo ko buvo ginamasi — nutylėta. Panašiai su Šv. Mykolo Bažnyčia, statyta 1594—1625 metais, taip pat su Dominikonų Bažnyčia, statyta XVI-jo amžiaus pradžioje, su Bonifratrų Bažnyčia, su Šv. Kotrynos Bažnyčia ir daugeliu kitų istorinių Vilniaus paminklų. Visi jie esą nukentėjo nuo kokių tai paslaptinių karo veiksmų. O istorijos faktai yra štai kokie 1655 metais pirmą kartą savo istorijoje Vilnius buvo svetimųjų okupuotas, būtent, caro Aleksiejaus Michailovičiaus atsiųstosios kazokų kariuomenės. Miesto paėmimui vadovavusio Zolotarenkos kazokai 1655 m. rugpiučio 8 d. užėmė Vilnių kartu išžudydami kelis tūkstančius Vilniaus gyventojų, neišskiriant moterų ir vaikų. Tris dienas Vilnius buvo negailestingai plėšiamas, o po to per 17 dienų gaisrų naikinamas. Caras Aleksiejus Michailovičius, triumfališkai įžengęs į Vilnių, pasiseklė Didžioju Lietuvos Kunigaikščiu ir po to išvyko į Maskvą. Kaip rašoma antram tome "Travels of Maearius", kurį cituoja Sruogienė Lietuvos Istorijoje, caras pasiėmė septynias paaukuotas kopulas iš Radvilų rūmų ir atsivežė jas į Maskvą kartu su raudono ir margo marmuro kolonomis, išplėstomis grindimis, stalais ir gausybe tokių retų dalykų, apie kuriuos maskoliai iki tol supratimo neturėjo. Vilnius, nuo amžių priešų nematęs, buvo labai turtingas. Maskoliai buvo nustebę žiūrėdami į sidabrinčius indus, sidabrinės spynas, sidabru apkaltas karietas. Tuo metu maskoliai sudaužė ir išplėšė senus karstus bažnyčių požemiuose, sunaikino daugelio

mūsų garbingų žmonių palaidus. Spėjama, kad to pat likimo susilaukė ir Vytauto Didžiojo karstas, kuris nuo tų laikų yra dingęs. Taigi, Stalino į Lietuvą atsiųstieji raudonarmiečiai nebuvo pirmieji plėšikai. Bet kaip matome, šiuo metu okupantai tuos istorinius faktus slepia nuo mokslus einančio Lietuvos jaunimo, kaip lygiai ir nuo visuomenės.

Prieš pirmąjį Pasaulinį karą rusams pasidavusius ir stačiatikių tikėjimą priėmusius lietuviai pajuokai vadindavo "perkrikštais". Štai ką anksčiau minėtasis "Darbininkų Balsas" rašė apie tokius perkrikštus; "Taipgi ir Troškūnuose garsus asesorius Baleiša, perkrikštas, prisakė policijai atsisaukimų nejudinti ir nedraskyti. Danešikų ir skundikų skaičius sumažėjo, o kai kur ir išnyko visai". Kodėl tas perkrikštas Bareiša įsakė policijai nedraskyti prieš caro valdžią nukreiptų atsisaukimų? Jis bijojo žmonių keršto. Ar ne vienas šių laikų "perkrikštas", pasidavėlis okupantams, buvo lietuvių partizanų sustabdytas nuo žmonių išdavėnėjimo ir nuo kenkimo savo tautai? Moderniųjų "perkrikštų", dabar save komunistais vadinančių, yra okupuotoj Lietuvoj, kaip lygiai jų yra ir Amerikoje. Bet tai tik lietuvių tautos atplaišos. Lietuviškoji visuomenė tebėra sveika ir gabi tiek Lietuvoj, tiek už Lietuvos ribų, nežiūrint ką okupantai ar jiems tarnaujantieji "perkrikštai" besakytų.

Raudonieji Lietuvos okupantai nėra pirmieji pavergtųjų tautų istorijos falsifikatoriai. Tas "menas" jau buvo žinomas Romos imperijoje beveik prieš du tūkstančius metų. Kada Romos imperatorius Neronas 67-taisiais po Kristaus gimimo metais pasiuntė Vespasianą užimti žydų valstybę, žydų gynimosi armijai vadovavo Juozapas. Nepajėgdamas atsilaikyti prieš Romos legionus jis pasidavė ir ragino kitus žydus pasiduoti, bet

jų buvo apskelbtas išdaviku. Kada Vespasianas pasidarė imperatorium jis atsivežė į Romą Juozapą, kuriam davė pensiją, padarė Romos piliečiu ir dovaną dvarą Judėjoje. Šis buvęs žydų kariuomenės vadas, gyvendamas Romoje, pasidarė žydų tautos istoriku ir yra žinomas kaip Flavius Juozapas. Savo parašytoje istorijoje jis papraguoja įsitikinimą, kad Romos valdymui absoliučiai neįmanoma priešintis ir kad faktinai romėnų valdymas esąs žydų tautai naudingas.

Okupuotoj Lietuvoj, kaip žinoma, yra net keli "Juozapai", kurie falsifikuoja Lietuvos istoriją pagal raudonųjų carų pageldavimus. Bet ar romėnų inspiaruotas žydų tautos valios falsifikavimas išgelbėjo Romos imperiją? Ar nesusilauks kada panašaus likimo ir raudonoji Rusijos imperija? Lietuvių tauta nėra vienintelė, kurios istorija ir valia falsifikuojama. Nuo to kenčia netik lietuviai, bet visą eilę Rytų Europos tautų. Anksčiau ar vėliau ateis diena, kada jos išsivaduos. Gyvename amžių, kada didžiosios imperijos išsizada savo kolonijų ir duoda laisvę pavergtosioms tautoms. Tad ar ilgai galės išlikti raudonoji Rusijos imperija nepasekusi kitų didžiųjų valstybių pavyzdžio?

Falsifikuodami Lietuvos istoriją okupantai ypatingai didelį dėmesį kreipia į 1918—1940 metų Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį. Jie akiplėšiškai skelbia, kad Lietuva buvusi vokiečių, anglų ir prancūzų imperialistų sukurta, kad lietuvių tautos pastatyti vadai buvę tik kapitalistų - imperialistų įrankiai. Tuo tarpu kiekvienas doras lietuvis žino, kad šis nepriklausomybės laikotarpis yra naujojo lietuvių tautos atgimimo apvalnikavimas. Vargiai šiandien Vilnius, Kaunas ir Klaipėda būtų tokie lietuviški, jei bolševikams būtų pavykę Lietuvos ne-

(Pabaiga 5 psl.)

JURGIS JANUSAITIS

Lietuvių architektų ir dailininkų pasireiškimas šiame krašte

Šią temą aptarti į Jaunimo centrą vasario mėn. 20 dieną vakare buvo susirinkę lietuviai inž. architektai, dailininkai, dvasiškiečiai ir visuomenės atstovai. Tai be galo reikšminga mūsų tautinės savivarbos ūgdymui tema.

Ši simpoziumą atidarė Menininkų Klubo pirmininkas Povilas Gaučys, apibūdinamas tikslus, ir pareiškė, kad Amerikos lietuvis architektas, dailininkas mažai tepasireiškė lietuvių vykdomose statybose ir viešieji pastatai, kaip lietuvių valdomi bankai, parapijų pastatai ir net individualinės statybos, atliktos be lietuvių pagalbos, ko pasėkoje padaryta didelė žala mūsų tautinei architektūrai bei kultūrai.

Simpoziumą moderuoti pakviestas kun. dr. Bagdonavičius.

Jaunas inž. archt. Germanas savo pranešime, pailiustruodamas paveikslais, iškėlė šių dienų architektūroje tautinius aspektus. Pavaizdavo, kaip nuo tiesiųjų linijų, vadinamųjų dėžių, pareinama prie individualios, o vėliau ir prie tautinės architektūros. Pailiustravo įvairių tautų statybų projektus.

Inž. arch. Vyt. Petrauskas vaizdžiai nusakė lietuvių architektūrą Amerikoje. Jis pabrėžė lietuvių architektų puikius privalumus projektuojant ir vykdanant naujas statybas. Lietuvis architektas ir lietuvis inžinierius bei menininkas ne kartą yra gražiai pasireiškęs šiame krašte ir jų dėka yra pastatyta visa eilė bažnyčių ir viešųjų pastatų, kuriuose atsispindi ir mūsų tautinės architektūros charakteris. Jis apgailestavo, kad daugelis lietuvių, vykdžiusių statybas, nesinaudojo lietuvių sąžiningu pataravimu ir tuo pačiu suskurdino mūsų tautinės savivarbos apraiškas.

Inž. arch. Jonas Stankus palietė architektūros problemas ekonominiu požiūriu. Jis yra projektavęs ir vykdęs "Paramos" rūmus, keletą arch. Muloko projektuotų bažnyčių ir šią sritį puikiai pažįsta. Jis iškėlė tuos sunkumus, kuriuos tenka nugalėti norint gauti darbus, bet vis dėlto lietuviai gali konkuruoti su daug galingsnėmis firmomis savo pigesnėmis statybos kainomis ir geresniu darbu. Tik tų privalumų dėka ir inž. arch. Jonas Stankus ir

kiti mūsų krašte galėjo išeiti į plačiuosius statybos horizontus. Ir kas naudosis lietuvių pataravimu, galima teigti, ekonomiškai gali didesniuose projektuose sutaupyti nemažą lėšų.

LB pirmininkas Jonas Jasaitis iškėlė architektūrinę problemą visuomeniniu požiūriu. Kalbėtojas įsakmiai pabrėžė, kad tautinės architektūros apraiškos ir mūsų tautinio charakterio įkūnijimas viešuose pastatuose turi nemiršamos reikšmės mūsų krašto vardui propaguoti ir krašto kultūrai kelti. Mūsų menininkai ir architektai turi panaudoti visas galimybes, kad mūsų menas ir architektūra akivaizdžiai atsispindėtų visose gyvenimo srityse, net individualinėje statyboje turi vyruoti mūsų tautinio charakterio bruožiai. Tai nemirtingi ir daug saką paminklai.

Kun. dr. Baltinis palietė bažnyčių ir religinį meną. Bažnyčių projektai turi skirtis iš kitų, kad ir didingų pastatų. Bažnyčiose vyraują motyvai esą begalybė, tyla, tamsa, ko visuomenėje žmogų turi kelti į aukštumas, artinti prie dieviškosios minties. Bažnytinis menas turi derintis su tautinio charakterio architektūra. Bažnyčios menas gali taip pat vyruoti ir modernusis menas.

Dail. Valeška kalbėjo apie menininkų praktišką prisitaikymo pusę. Jis pareiškė, kad vien iš meno šiandien negalima pragyventi ir net cigaretėms neužtektų pajamų. Jis iš savo praktiškojo gyvenimo davė daug naudingų nurodymų mūsų menininkams. Amerikos žmonės praktiški. Taigi ir bažnyčių vadovybė, esą, praktiška. Ji neperdaug gilinaisi į meno vėtrę, o grynai ieško praktiškos pusės. Taigi neretai bažnytinės stovylos ar paveikslai užsakomi tiesiog kompanijose, o visai neieškoma, kad kūriniai būtų autentiški ir originalūs. Taip pat jie metasi į pigumo pusę, šios aplinkybės ir nulemia dailininko nenaudai.

Po šių išsamių pranešimų moderatorius suformulavo konkrečių uždavinių formules, kurias visi susirinkusieji aptarė iš įvairių perspektyvų.

Gyvoje diskusijoje dalyvavo dail. Rūkstelė, Povilas Gaučys, inž. Bielskus, arch. Mulokas, žurnalistas V. Meškauskas, po-

nia Jameikienė, prek. pram. rūmų pirm. Baliūnas ir kiti. Diskusijų metu kalbėtojai iškėlė mintį, kad arch. ir menininkai sudarytų organą, kuris rūpintųsi mūsų tautinės architektūros įvedimu į lietuviškuosius pastatus, kad reikia daugiau populiarinti mūsų menininkų ir arch. darbus, net išleidžiant informacijų knygeles, vesti ryškesnę propagandą, daugiau kontaktuoti su mūsų parapijų klebonais bei aukštais dvasiškiečiais. Populiarinti tik grynai lietuvių tautinio charakterio architektūrą ir meną. Prisiimta ir šiluvos koplyčia Washingtone ir apgailestauta, kad lietuviai dailininkai negalėjo pritaipyti koplyčios įrengime ir negalėjo atskleisti mūsų tautinio meno ir architektūros grožio šioje reprezentacinėje koplyčioje. Prašyta ir Bendruomenės paramos propaguojant šį taip svarbų lietuvių kultūrai kelti reikalą.

Kun. dr. Bagdonavičius puikiai suderino ir formulavo šią palaidų minčių gausybę ir dėlto pats simpoziumas buvo gyvas, naudingas ir įdomus. Ta linkme reikėtų ir toliau judėti ir reikia manyti, kad pasekmės būtų teigiamos. Šiems klausimams koordinuoti buvo sudarytas specialus organas.

"NAUJIENOS" BOLŠEVIKAMS YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE

LIETUVOS ISTORIJOS FALSIFIKATORIAI

(Atkelta iš 4 psl.)

priklausomybę pasmaugti 1918—1920 metais, kaip jie to siekė.

Nors ir liūdnoje apystovose minime Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sukaktį, bet vis tik mes nesame vieni kovoje už savo laisvę. Lietuvos Laisvės Komitetas, glaudžiai veikia su Vyriausiu Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu, yra narys Pavergtųjų Europos Tautų Asamblėjos, kame kartu su kitų aštuonių pavergtųjų valstybių komitetais rimtai veikia ir dirba nepriklausomybių atstatymui. Galingiausia šių laikų pasaulio valstybė — J. A. V-bės — nepripažįsta Lietuvos okupacijos. Lietuvos Pasiuntinybė Washingtone ir konsulatui tebeikia kaip ir prieš okupaciją. Netik tie Lietuvos nepriklausomybės simboliai pripažįstami, bet ir Lietuvos laisvės kovos veiksniai toleruojami ir nevaržomi. Tas viskas išplaukia iš aukšto J. A. V-bių žmonių ir Vyriausybės moralinio nusistatymo visuomet stovėti skriaudžiamųjų ir pavergtųjų pusėje. Tad suprantama, kodėl mes esame dėkingi J. A. V-bių Vyriausybei ir visuomenei.

Teisybė ir teisybę bei moralę atstovaujančios galybės yra mūsų pusėje — su jomis anksčiau ar vėliau mes turime laimėti

KAI JŪS NORITE SIŪSTI

SAVO GIMINĖMS AR DRAUGAMS, GYVENANTIEMS U.S.S.R. DOVANŲ SIUNTINIUS, TAI PASIRINKITE SAUGIAUSIĄ KELIĄ:

1. Nuspręskite ar jūs norite siūsti iš čia esančių prekių ar užsakyti, pav. Automobilį, Motociklą, Siuvamą mašiną, televiziją ar maisto siuntinį.
2. Pasinaudokite patikimos ir turinčios gerą vardą firmos pataravimu.
3. Žiūrėkite, kad firmos personalas turėtų patyrimo ir mokėtų tvarkyti Jūsų užsakymą.
4. Patikrinkite ar toji firma turi reikalingus dokumentus.
5. Pasirinkite firmą, turinčią ilgą patyrimą tame biznyje. Kai visa tai persvarstysite, tai įsitikinsite, kad geriausiai Jums tiks turinti jau virš 30 metų patyrimą

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

CENTRAS YRA 716 Walnut Street, PHILADELPHIA, PA. 19106.

Tel.: WA 5-3455

SKYRIAI:

PHILADELPHIA
632 W. Girard Avenue
Philadelphia, Pa. 19123
Walnut 5-8878

BALTIMORE, MD.
3206 Eastern Avenue,
Baltimore 24, Md.
DI 2-2374

BLOOMFIELD, N. J.
228/230 Montgomery Street
Bloomfield, N. J.
Phone: 748-8524.

BOSTON, MASS.
390 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Andrew 8-8764

CHICAGO, ILL.
4102 Archer Ave.,
Chicago 32, Ill.
FRontier 6-6399

Branch
2242 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Ill.
BE 5-7788

CLEVELAND, OHIO
7023 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio
UTah 1-0807

DETROIT, MICH.
6460 Michigan Ave.,
Detroit 10, Mich.
Tashmoo 5-7560

ELIZABETH, N. J.
943 Elizabeth Avenue,
Elizabeth, N. J.
EL 4-7608

HAMTRAMCK, MICH.
11415 Jos-Campau Avenue,
Hamtramck 12, Mich.
TO 8-7940

KANSAS CITY
18 S. Bethany
Kansas City, Kansas
AT 1-1757

LOS ANGELES, CALIF.
3216 Sunset Blvd.,
Los Angeles 26, Calif.
NO 5-9887

MIAMI, FLA.
2755 Biscayne Blvd.,
Miami 37, Fla.
FR 9-8712

MINNEAPOLIS, MINN.
217 E. Hennepin Street,
Minneapolis 14, Minn.
FE 2-4908

MILLVILLE, N. J.
19 Westwood Terrace
Millville, N. J.
Tel. 825-5362

NEW YORK, N. Y.
48½ E. 7th St.,
New York 3, N. Y.
GR 3-1785

OMAHA, NEB.
5524 So. 32nd Street,
Omaha 7, Neb.
Tel. 731-8577

PITTSBURGH, PA.
346 Third Avenue,
Pittsburgh 22, Pa.
GRant 1-3712

ROCHESTER, N. Y.
683 Hudson Ave.,
Rochester 21, N. Y.
BAker 5-5923

SAN FRANCISCO, CALIF.
1236 — 9th Avenue,
San Francisco 22, Calif.
LO 4-7981

TRENTON, N. J.
730 Liberty Street,
Trenton, N. J.
LY 9-9163

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mrg. — LIETUVIAI SALESMONAI

LIETUVĖS BRANDA

(MOTERŲ JAUSMO, MINTIES IR VEIKSMO DARNOS PAGRINDAI)

Redaguoja gail. sesuo Ona Bosaitė, R. N., ir Anelė Kirvaitytė

Raštus ir klausimus siūsti:

ALVUDAS, 2319 W. GARFIELD BOULEVARD, CHICAGO, ILL. 60636

II METAI

NR. 3 (11)

TINKAMĄ KŪDIKIO VYSTYMĄSI UŽTIKRINKIM REIKIAMA VEIKLA!

Tik tas kūdikis natūraliai auga ir sveiką vaiką, kuris pilnai jaučia, jog jį supanti aplinka yra draugiška ir jam padedanti.

Vaiko psichologijos tiesa

Tik pilnai subrendusiems tėvams, palyginti, lengvai sekasi padėti savo vaikui bręsti į pilnutinį žmogų. Kūdikio asmenybės tinkamam vystymuisi labiausiai reikia tokio jo nusiteikimo, kad jis jaustųsi saugus. Tas kūdikio saugumo jausmas yra granitinė uola — tvirtas pamatas visam žmoniškam kiekvieno mūsiškio gyvenimui. Tokį tvirtą gyvenimui pamatą lengvai apturi vaikai iš subrendusių tėvų — mat, tik tokie tėvai pajęgia vaiko prigimtas kūrybines jėgas ugdyti, o ne žaloti. Visų pirma, žinoma, reikia pamesti senus prielaidus, kad menamai kūdikiui nesvarbu kaip tėvai bei artimieji su juo apsieina — jis, girdi, nieko nesupranta. Niekas negali būti toliau nuo tiesos, kaip tik šia minėto prietaro prisilaikymas. Tik gimęs kūdikis reikalauja iš mūsų saugumo — jausmo, kad visais apie jį esančiais pasaulis yra tvarkoj. To nėra akimirkliai, visos lietuviškos moters, neišleiskime iš akių: mes privalome šiek sutvirtinti, kad pajęgtume ne vien balnuose tvistėti, bet savomis asmenybėmis namuose žerėti ir savus vaikus reikiamai auklėti! Čia yra mūsų svarbiausias darbas, tad ir eikime svarbiausio, o ne antracilio darbo dirbtį!

Teisingai atliktais kasdieniniais darbais tėvai vaikui ateitį kuria

Vaiko asmenybės vystymuisi reikalinga tinkamas dvasinis maistas. Tokį tinkamą maistą tėvai savam kūdikiui suteikia tada, kai jie kasdieninius kūdikiui reikalingus dalykus atlieka su neapsimesta meile. Štai motinos - tėvo savo kūdikio asmenybės vystymui penkeriopa pirmoji pagelba, užtikrinanti vaikui saugumo jausmą: 1. nuoširdus su kūdikiu apsiėjimas jį maitinant (krūtim ar dirbtiniu maistu); 2. širdinga ir meilė su kūdikiu kalba; 3. nuoširdus noras padėti verčiau kūdikiui; 4. be grimasų nusausinimas kūdikiui; 5. paglamonėjimas kūdikiui tada, kai jis nori bendrauti.

Visa šitoji penkeriopa kūdikiui savos asmenybės vystymui pagelba tegalima tik per teisingai mylinčią savo vaiką motiną-tėvą. Žmoniška, o ne gyvuliška meilė perduoda vaikui iki jo laulo smegenų užtikrinimą, kad viskas apie jį yra saugu. Visai nereikia vaikui tos tikros meilės žodžiais išsakyti — jina yra išsakoma tėvo - motinos tinkamais veiksmais. O tie veiksmai yra kasdieniniai — paprasčiaus-

si: tai meilus savo vaikui dėmesys; jį subrendusiems tėvams labai lengva savo vaikui suteikti. Tai vaikas dar kūdikiu būdamas labai gerai supranta ir priima. Tada jis pajęgia vystytis normaliai savo pajęgumo ribose. Tik mes tėvai ir motinos, stenkimės pajęgti tuos paprastuosius dalykus su reikiama meile atlikti.

Bežodė motinos meilės kalba vaikui

Štai bežodės motinos kalbos sakiniai, kurie padeda vaikui vystyti savo asmenybę, nes jie išsako motinos neapsimestą meilę jam: 1. vidinės nuotikos pagimdytas šypsny; 2. trumpa, švelni lūpšinė ar kita dainelė; 3. jūsų juokas ir savojo kūdikio vertinimas; 4. užmiršimas šurkštumo, griežtumo ir balso pakėlimo; 5. leidimas vaikui pačiam atlikti jam galimus dalykus; pasiekti žaislą, mėginti ropoti, atsistoti... tegul jis save išmėgina — tai vaikui pasakys, kad ir jo kūnas yra jam draugiškas.

Matom, kaip dar daug mums visoms reikia tvirtėti, kad pajęgtume teisingai elgtis.

Tad visos į vertingiausių veiklą!

LYTINIS BEI SEKSUALINIS SVIETIMAS

Ped. Petras Maldeikis,
Cicero, Illinois

(Alvudo Kultūriniam Penktadienijei skaitytos paskaitos dalies santrauka)

3. Mūsų pažiūra į lytiškumą bei seksualumą

Kadangi seksualumas yra grynai fiziologinis procesas, dažnai neigiamai veikia žmogaus dvasinius siekimus ir dažnai neleidžia žmogui moraliskai pakilti, tai daug kur bent praėityje visa lytinė sfera, o ypač seksualumas aiškintas kaip kažkas žema, kaip kūniškumas ir priešingumas sielos reikalams, kaip kažkas nešvaru. Negalėtume ginčyti, kad tuo būdu, pasmerkiant tos rūšies kūniškumą ir nuo jo atsiribojant, galima išvengti kai kurių iš jo kylančių moralinių nesklaidumų ir apsaugoti mūsų moralines netvarkos pavojų. Tačiau čia negalima pamiršti, kad tokia pažiūra į kūniškumą neleidžia žmogui seksualiskai visapusiškai subręsti. Nėra reikalingas atsitikimas, kad tokia pažiūra įtakoje išaugusi moteris iš viso nebeturėtų tos rūšies pergyvenimų ir netinka šeimai. Tokią pažiūrą reikia vertinti, kaip moraliskai skrupulantišką ir neteisingą. Katalikų Bažnyčia tokią pažiūrą laiko esant klaidingą. Amerikos Katalikų Uni-

versiteto teologijos fakulteto dekanas Sattlerio žodžiais, "Gerai katalikas gerbia savo kūną, nes jis yra Dievo sutvertas; kiekviena jo dalis yra gera. Ir seksualinis aktas moterystėje yra šventas. Todėl gėda, neapykanta, pasišlykštėjimas ar pasibaurėjimas niekada neturėtų turėti ryšio su seksualiniu aktu vedybiniame gyvenime. Tėvų pamokymuose vaikui ar jaunuoliui niekada neturėtų būti sukelta mintis, kad seksualinis susijungimas yra nešvarus, gėdingas reikalas, pažeminanti malonumo veiksmas, kaip nors patiesinamas vedybose". Tokio nusistatymo tenka laikytis ir lytinių klausimų aiškinimuose.

4. Seksualinių klausimų aiškinimo reikalingumas

Amerikiečiai auklėtojai šių klausimų aiškinimą pagrindžia tuo: 1. kad vaikas gautų teisingą tų dalykų supratimą; 2. kad vaikas ar paauglis teisingai suprastų jame vykstančias atmainas ir dėl to nesijaudintų ir 3. kad mergaitės žinotų lytinio santykiavimo prasmę — apsaugotų nuo išnaudojimo. Krikščioniškas auklėjimas greta šių tikslų dar prideda: 1. tėvai yra įpareigojami vaikams tais klausimais apšviesti, kad jie tų klausimų nesužinotų iš draugų vulgarioje formoje; 2. tėvai padeda vaikams suprasti seksualinių dalykų moralę, 3. auklėti vaikus, kad jų seksualinis gyvenimas būtų atidėtas iki vedybų; 4. šių laikų pornografijos antplūdis verčia stengtis užbėgti už akių nemoralizacijai.

Ir šiuos klausimus svarstant aišku, kad daug mums moterims reikia šviestis — juk tik pajęgtos būdamos: pačios žiniomis ir pavyzdžiu vaiką mokinamos, pajęgsime reikiamai atlikti savą pareigą, mums visuomenės atstovų uždedamą.

(Bus daugiau)

LIETUVĖS, PAZINKIME PAČIOS SAVE!

Šalia jau čia minėtu, dar yra kitas kelias žmogaus prigimties supratimui — tai netiesioginis kelias: per literatūrą, istoriją, biografiją ir autobiografiją. Šiais keliais gautų žinių patikimumas įvairuoja ir priklauso nuo sunkiai patikrinamų rašytojų savybių — jo patyrimo, įžvalgumo ir sąžiningumo. Tokių žinių patikrinimui trukdo dar ir tas faktas, kad ką vienas žmogus laiko už tiesą — tas nebūtinai taip gali atrodyti kitam. Pvz. smulkmenišką ir įtikinantį charakterių išryškėjimas Dostojevskio (1821—81) romanuose labai skiriasi nuo tokių Henry James (1843—1916) sukurto. Pastarieji abu skiriasi nuo save atskleidžiančio Proust'o (1871—1922), o šis yra skirtingas nuo save atskleidžiančių Poe (1809—49), Rousseau (1712—78), ar Šv. Augustino (354—430).

Kadangi koks nebūtų rašytojas yra tik žmogus, tai mes negalime iš jo reikalauti dieviško visapusiškumo. Net ir Shakespeare (1564—1616) nežinojo visko, kas reikia žinoti apie žmogaus prigimtį. Todėl gali-

me teisingai tvirtinti, kad poetas Pope (1688—1744) perdėjo tvirtindamas, kad prigimtis ir Homer (apie 10-tame šimtmečiuje A. C.) yra tas pats.

Tas pats pasakytina ne tik apie paskirus rašytojus, bet ir apie kitus asmenis, kurie mano, kad jų asmeninė patirtis suteikia jiems pilną supratimą apie žmogaus prigimtį. Žinoma, kad patirtis suteikia žmogui pakankamai žinių, bet toli gražu dar nepilną supratimą.

Mūsų pačių patirtis dažnai mus nustebina, kad tie žmonės, kurie giriasi taip gerai kitus suprantą — pasirodo, tikrumoje, kad jie ne tik kitų nesupranta, bet taip pat ir savęs nepažįsta. Dar daugiau — yra apgailėtinas santykis tarp tokių žmonių nuomonės apie save ir tikro jų stovio. Kasdien apie tokiuos mes patiriame, kad ką jie mano esant tiesą apie kitus — tikrumoje tokia tiesa yra su jais pačiais. Tas žmogaus nusiteikimas, sukeisti savus bruožus su kito tokiais, psichologijoje vadinama "projekcija" (Abraham P. Spierling, Ph. D.).

Matom, kad asmeninė patirtis yra nepakankamai pajęgi žmogų pažinti. Mat, bet kokio žmogaus patirčiai, įžvalgumui yra ribos. Be to — yra žmoniška nepažinti savų prietarų, šališkumų ir kitų silpnų vietų: o tai trukdo tikrąją aprėpti. Todėl visos lietuviškos stenkimės daugiau apsišviesti ir stipriau asmenybės sustiprėti — tada mes visos būsime imlesnės tiesai. Tai dideli darbai mums prieš akis. Todėl pirmiausiai eikime dirbti svarbiausių dalykų: eikime ne balnuose rūkalais bei svalgais menamai gaivintis, bet įsijunkime į žmoniškiausią veiklą — per savos asmenybės brandinimą į žmogaus prigimties pažinimą! Tik čia yra tikroji vieta moters, ypač lietuviškos.

DAKTARE, KODEL AŠ ESU TAIP PAVARGUS

Taip dažnai klausia moteris gydytojų. Taip pat taip dažnai jos skundžiasi savu nuovargiu. Gydytoja, moterų ligų specialistė Marion Hillard, M. D., savo knygoj "Woman and Fatigue" daug naudingų patarimų mums moterims suteikia. Pasisistengsime suglausti saviškems patiekti minėtos gydytojos patirtį moterų nuovargio reikale.

Nuovargis yra kiekvienos moters didžiausias priešas. Labai svarbu kiekvienai moteriškai galvoti ir savas nuotaikas atpažinti. Reikia išmokti su nuovargiu susidoroti. Reikia surasti atsakymą, kodėl kiekviena iš mūsų kartais, ar nuolat jaučiamės pavargusios. Labai negerai, jei moters nuovargis per ilgai užsitęsia — tada kartais sunku yra jai pagelbėti. Nelaiminga yra ta moteris, kuri nustoja energijos — pavargsta: tada tokią ima kamuoti begalinė eilė ligų — strėnų skausmai, galvos gėla, uždegimai ir kito: kiek gali. Tokia gali tapti priekaištaujanti, vyro neprižiūrinti, su draugais reikalo neturinti — ir kas blogiausia: be džiugesio ir be gyvenimo prosvaisčių. Sekime visos šį skyrių — tokioms stengsimės padėti.

TYLIOJI GENERACIJA

Chicago Sun-Times sekmadienio laidoje, skyriuje "Critic — At Large", rašo Iloke Norris. Noriu atkreipti skaitytojo dėmesį į šitą asmenį, kurio pasirinkta tema visuomet įdomi, žodis naujas, nenuvalkiotas, sakinyš vaizdus, mintis turtinga. Paruošiau spaudai vieną jo rašinį: "Silent Generation".

Čia yra tema jaunam novelistui: Pabandyk atskleisti savo generaciją.

Pačios pastangos nėra nieko naujo. Jau buvo mėginta keletą kartų, bet daugiausia silpnai. Iš trijų paskutiniųjų novelių, "Ką jūs galite" ir "Nevaisinga gegutė" buvo per daug kvailios laimėti pasisekimą: Harper premija atžymėtoji C.D.B. Bryan novelė "P. S. Wilkinson" buvo gera pradžia, tačiau su tendencija sužlugdyti patį save. Novelės herojai pralaimėjo, nes autorius juos pakabino ant amžinai besisukančios grandinės. Iki šiol nė vienas nieko nepadarė šiai generacijai, ką sakysime, atliko Fitzgerald, Hemingway ir Dos Passos savajai kartai. Kiekviena generacija privalo rašyti savo literatūrą, bet šių dienų jaunuoliai dar nėra tai padarę, ir nieko nepadarę dėl jų.

Jeigu jūs bandytumėte rašyti, aš turiu keletą minčių, į kurias privalėtumėte atsižvelgti.

Jūs privalot atsižvelgti, kaip man atrodo, pirmiausia į tai, kad ši generacija dar neturėjo savo karo. Kaip kiekviena generacija privalo rašyti savo knygas, taip, atrodo, ji privalo kovoti ir savo generacijos karą. Aš neperšu karą; aš tik noriu atkreipti dėmesį į tai, kaip visuomet pacifistai, gal būt, sakys, karas yra natūrali sąlyga, ir generacija, kuri nekojo karo, be abejonės, jatsis apgauti ir pralaimėjusi.

Karo garbinimas

Tai yra, iš tikrųjų, labai painus dalykas. Tačiau mes mokame išaukštinti karą. Savo istorijos knygas pripildome kovų aprašymais, o parkus — paminklais generolų, kurie kovas kovojo. Patriotinės organizacijos parodoja, oratoriai sako kalbas, patriotizmo vardu skelbia, kad mūsų pusė yra teisė ir teisingumo pusė, kad mūsų pusė reprezentuoja patį Dievą. Šimtmečių literatūra, su sprindžio ilgumo išimtimis, karą pristato kaip vyriškumo ir garbės dalyką. Ar privalome tokį garbinimą organizuoti, kada masinis žudymas kyla iš primityvių instinktų žmoguje? Neprivalome. Kokia pradžia bebūtų, jaunuolis stiebdamasis į vyrus, laike savo imliausių metų, nieko daugiau negirdi, kaip patriotinius himnus ir šovinistinius aleliuja chorus. Ir kas jį gali peikti, kada jis su saldumu ir geismu imasi ginklo?

Ką galima pasakyti apie jaunuolį, kuris buvo per jaunas Antrajam Pasauliniam karui? Korėja ir Viet Nam yra maži karai, kurie tik nedaugelį tiesioginiai palietė, be jaučiamos įtakos visai generacijai. Wellington

sakė, kad didelė šalis negali turėti tokio dalyko, kaip mažas karas, bet man atrodo, kad maži karai yra viskas, ką mes šiandien galime priimti. Didelis karas — kitas Pasaulio Karas — teoretiskai neįmanomas. Jeigu karas būtų ir iškovotas, tai jis neatneštų garbės, nebūtų ir herojų, nes garbė ir herojai reikalingi audiencijos, o neliktų nieko, kas keltų ovacijas ir juos išklauptų. Ir taip mūsų jaunoji generacija supras, kad ji niekad nesulygins su tuo melu, kuris keliauja aplinkui legionierių posto barą. Kiekvienas nori karo skleisti melui. Gi istorijoje, kitu atveju, pasilikis didelė spokšanti skylė, ką šių dienų jaunuolis mato ir neapkenčia. Kiekvieną generaciją ištiks tas pat, iki nebus sustabdytas karo šlovinimas, iki žmogžudiški instinktai nebus išveisti iš mūsų.

Per daug privilegijuota generacija

Sekantis svarstymas, kurį mūsų jaunas novelistas privalo padaryti, man atrodo, tai bedugnė jo generacijos ignorancija. Mūsų jauni žmonės (žinoma, ne jų tai kaltė) nieko nežino apie depresiją ir karą, jiems net neateina į galvą, kad yra nedavalgančių žmonių. Kreipiuosi į išauklėtą, privilegijuotą jaunuolį, kuris ateityje vadovaus mūsų kultūrai, mūsų komercijai ir mūsų valdžiai. Daugumas jų šiandien buvo čia, bet jie nieko nepadarė, nieko neišmoko ir nieko nežino. Jeigu jie keliauja, tai keliauja savo rūšies žmonių kompanijoje, ir nori būti tik su tokiais, kokie yra jie patys. Jie yra augę priemiesčiuose tarp tokių, kaip ir jie patys, lanke kolegijas tik su savo luomo žmonėmis.

Kada jie veda (ir kaip jauni jie veda!) jie veda mergaitę ar berniuką tik iš sekančio bloko (ar iš sau lygių); jie įsikuria priemiesčių rezidencijose ar pan. aplinkumoje; jie bendradarbiauja tik su savo grupės žmonėmis, dirba ir laisvalaikis praleidžia tik su tokiais kaip jie. Jiems net į galvą neateina, kad yra kitokių žmonių, negu jų grupė.

Tie, kurie stengiasi pabėgti iš savo aplinkumos, dažniausiai nieko gudresnio nepasiekia. Jie

Meksikoje vis dar tebeina rungtynės su buliais. Paveiksle matome mėgėjus, erzinančius bulių. Už pasirodymą arenoje mėgėjai gauna po tūkstantį dolerių, o profesionalai po keliasdešimt tūkstančių.

veržiasi į meną kaip maistinių ir gabijų prieglaudą, bet klaida ekscentriška originalumui; jie daug kalba apie kūrybą, tačiau pastoviai pomėgiauja. Kartais jie atrodo išbalę ir lyg be kaulų, tarsi dirvožemio kirminai. Jie nieko nekalba, nes jie

neturi ko pasakyti. Tai tyloji generacija: be sugebėjimo ką nors vertingo atskleisti.

Beliežuvė nykuma

Ką novelistas turėtų daryti su tokia aiškiai nedėkinga medžiaga, aš nežinau. Tai turėtų būti, kaip mūsų pasilinksminimų vadovai sako, iššaukimas. Autorius, kuris imsis šito darbo, turi būti išmintingas, aiškiausiai turėtų mintyje Thoreau's liūdėsi ir gailestingumo jausmą žmoniems, kurių masė gyvena tyloje desperacijoje. Prie šitos beliežuvės nykumos rašytojas dar turėtų pridėti, be abejonės, nežinomą kiekybę: atominę bombą. Mūsų nauji ir būsimi pliečiai turės su tuo apsibrasti, gyventi šio debesio apačioje nežinant, kokį vaidmenį jis atliks jų tyloje ir sustingime.

Rašytojas neturi rašyti paniekinančiai, tai ne dovanotina novelistui, ir ne gailestingume, kas yra klastojimas prasmės ir iškreipimas gailečio. Kaip rašytojas turėtų atlikti šį darbą, aš nežinau. Bet aš turiu viltį, kad kas nors tai bandys, — greitai, su energija, išvalga ir pasisekimu. Laukas tebėra plačiai atviras, o laikas eina . . .

Julius Sula.

THE DINER
IS OPEN AGAIN
At 4747-49 W. Madison
Under new Management.
Specializing in Steaks,
Chops and Complete Meals
Phone 378-9751

GERBIAMAS NAUJENU PRIETELI,
PAAUKODAMAS NAUJENU MAŠINŲ
FONDUI, ATLIKSI DIDELI IR
GARBINGA DARBA. KIEKVIENA
DIDELE AR MAŽA AUKA BUS
TINKAMAI ĮVERTINTA.

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus, neturėsite jokių nemalonus.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, INC.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043

Telefonas: CEntral 6-5206

Generaliniai Agentai šių Kompanijų:

American Bonding	Manhattan Fire & Marine
American Indemnity	Mercury Mutual
Casualty Mutual	Monarch
Fidelity & Deposit	National Union
Fire and Casualty of Conn.	New York Fire
Gibraltar Insurance	Security Insurance
The Hanover	United States Fire
Highway Insurance	Universal Insurance
The Home	Western Fire & Casualty
Interstate	California Life
LaSalle Casualty	

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

DABAR LAIKAS SIUSTI
SAVO ARTIMIESIEMS DOVANAS

VELYKOMS

IR TIK PER

CENTRAL PARCEL SERVICE INC.,

centrinė įstaiga:

220 SOUTH STATE STREET

Telef.: WA 2-9354,

Skyrius Marquette Parke:

2618 WEST 63rd STREET

Telef.: WA 5-2466

Dabar galite užsakyti per mūsų įstaigą automobilius, motociklus, šaldytuvus, skalbimo mašinas ir kitus vietinės gamybos febrikatų.

Pas mus rasite taipogi gausų, tinkamų siuntiniam, prekių ir maisto siuntinių pasirinkimą. Užsakykite, apžiūrėkite ir įsitikinkite patys.

JAU 18 METŲ
PRISTATOME SIUNTINIUS
I LIETUVĄ
VISADA LAIKU

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS ŠILEIKIS

DAILININKAS, KURIS METĖ DAILĖ

1913 m. New Yorko Armory tarptautinėje meno parodoje vienas kūriny sukelė didelę audrą ir buvo parduotas už \$350, dabar tas pats kūriny vertinamas \$250,000 (Philadelphia muziejaus nuosavybė), yra kubistinio stiliaus Marcel Duchamp "Nude descending a staircase".

Duchamp prieš 42 metus metė dailę, motyvuodamas, kaip jis pats pasakė: "...nes aš jaučiu, kad dailė per daug optinis dalykas ir neina toliau už akių". Jis galvoja, kad bet kas gali būti menu, nebūtinai tapyba: visokios kombinuotės, konstrukcijos, kolažas ir pan. Duchamp išgarsėjo su pirmuoju pasirodymu New Yorko parodoje. Jis sukūrė ne daugiau 200 darbų.

Duchamp daugiau filosofas, negu dailininkas, užsiima rašymu, mėgsta anekdotus ir turi gerą sąmojų. Jis dabar 77 metų amžiaus, žaidžia šachmatais. Jis turi du brolius: dailininką Jacques Villon ir skulptorių Duchamp Villon. Savo originalia vaizduote padarė įtakos kitiems naujųjų ieškotojams tais laikais, kai Prancūzijoje ir Italijoje atsirado nauji ir "baisūs" sąjūdžiai — fouvistai (laukiniai) ir futuristai. Po to jau modernioji dailė pradėjo šakotis ir keistis iš vienos formos į kitas, bet kokie rankomis ir mašinomis gaminti daiktai darėsi moderniški. Kubizmas išjudino architektūrą iš sustingimo. Muziejuose pradėta rodyti katastrofoje sudaužyti automobiliai, iš miško atvežti kelmai, ir panašūs implementai. Geležinė skulptūra, kurios nereikia perlieti į bronzą. Louise Nevelson senas tvorų lentas rinko ir kalvinė dėžutės ir siuntė į pa-

rodas. Pradžia buvo šitam sąjūdžiui padaryta dar prieš Duchamp sumanymus, kurių pats mažai teįvykdė, tik tai "permatė" tai, kas ateityje bus padaryta. Bet Baudelaire ir vėliau Apollinaire ragino menininkus sukilti prieš visa, kas sena. Duchamp į meną žiūri, kaip į žaidimą. Diskusijose jis kartą pasakė, kad pinigai naikina meną, o menas — pinigą. Komentary nereikia, nes kas dirba dėl pinigų, tas nedirba menui, o kas perka ne meną — naikina pinigą...

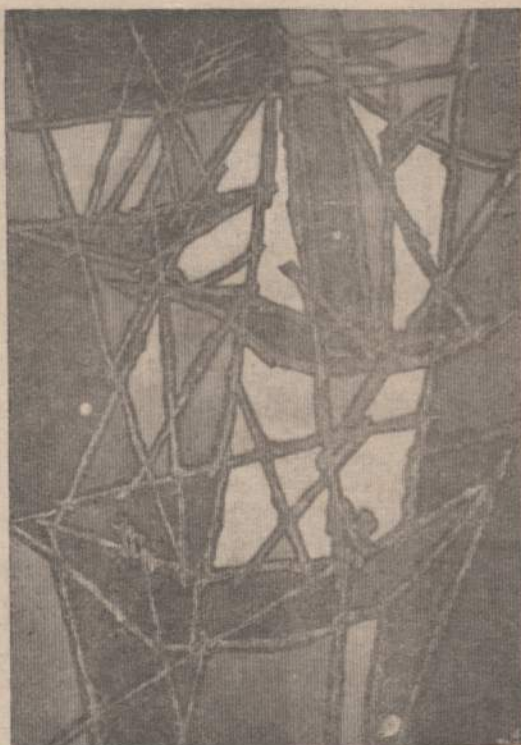
Kas skatina kūrybą

Rašytojas Thomas Craven teigia, kad tikras menas gimsta iš didžiųjų sukrėtimų, socialinių bei politinių įvykių. Tikras menas gimsta iš skurdo, sąmišų, kovų, tam tikrais periodais, kai įvyksta ekonominiai ir dvasiniai sukrėtimai. Renesansas prasidėjo 14 amžiuje su Giotto, kai Europoje buvo 40 milijonų beraščių, absoliutizmo ir korupcijos laikais.

Kai Amerikos fabrikų ir kelių mašinos sklاندžiai rieda, žmonės patogiai gyvena, menininkai pasijunta visuomenei nereikalingi. Jie nusivylimo vedini, keršija, sukyla prieš kultūrinį apatiškumą, tokiai visuomenei kuria tokį meną, kokio ji verta arba daro priešingai. Jeigu kas menu šiaip užsiima, tai lygu golfo žaidimui arba mėgėjiškam malonumui. Kartais mes mėgaujamės pasiganyti svetimoje dirvoje. Anot T. Craven, savo vaikus siunčiame į Paryžiaus bohemią parduoti vergijon. Kai jie ten dvasiniai suluošinti sugrįžta, pasidaro indeterministais. Kodėl ne-siunčiame į Paryžių jaunimo mokytis lituanistikos dalykų?

A. TAMOŠAITIS

Lietuviškais
motyvais
(tapyba)

Dėlto, kad mūsų literatūra dar nėra vėžio pagrauzta. Dailė labiau universali. Taip. Bet ar literatūra kitokia? Gal šitai reikia skirti, nes ne lietuviai kubizmą išrado. Štai ką apie kubizmą sako Apollinaire: "Kubistai atrado estetinį kelią prie formos, taip nežinomos, kad tikrai keletas poetų tegalėtų nūjauti".

Vis dėlto prancūzams priklauso pirmenybė moderniojo meno pasauly. Gal būt bohemiškos dailininkai nedaug težinojo apie modernųjį pasaulį ir mašinių amžių, bet amerikiečiai atėjo paskutiniai, kad ir pavėluotai, bet atėjo. JAV yra pasaulio žmonių susitelkimo mišinys, kur tautinės grupės ilgesnį ar trumpesnį laiką nepasidavė tirpinamos viename puode, bet palaikė savo tautinės kultūros šilumą savo pastogėje. Tačiau atėjo laikas ir neišvengė svetimos įtakos, teisingiau — tarptautinės — besiformuojančiame amerikozme, kuriam sukurti tautinę sąmonę taip ilgai trunka. Sunkiai formuojamos amerikiečių tautinės tradicijos, nes jos kaip ir nematomos per tautų mišrumą.

VYKSTA PARODOS

Viešajame miesto knygyne prie Randolph ir Michigan Ave., 19-ta kasmetinė skelbimų ir spaudos pavyzdžių paroda, surengta Menininkų Gildijos Chicagoje. Paroda baigsis kovo 31 d. Ta proga kiekvieną ketvirtadienį, 12:15 val. popiet estis paskaitų.

Prudential pastate (prie Michigan ir Randolph gat.) iki šio šeštadienio imtinai yra surengta studentų vad. Society for Advancement of the Fine Arts paroda. Tai yra pirmoji metinė meną studijuojančio jaunimo darbų parodėlė. Yra gerų darbų.

Ateinantį penktadienį Chicago meno Institute bus atidaryta Max Beckmann apžvalginė paroda. Bus viena iš didžiųjų parodų.

Chicago Meno Instituto alumnų d-jos narių kasmetinė dailės paroda atidaroma šį vakarą 7:00 val. National Design Center, Marina City, 4-tame aukšte.

Patikslinimas

Vienur kitur spaudoje buvo paskelbta, kad dail. K. Žoromskio paroda įvyks kovo 4 ar 6 d. Praėjusį šeštadienį šioje vietoje ir mes paskelbėme, jog paroda bus kovo 6 d. Dabar vėl skelbiama, kad paroda įvyks kovo 13-21 d. Čiurlionio galerijoje.

Guggenheim kolekcija

Solomon R. Guggenheim šeimos turtų dalies paveldėtoja P. Guggenheim, kaip 19-to šimt. pabaigoje Bostono p. Gardner, surinko dideles meno kolekcijas ir įsteigė savo vardo muziejų, taip Peggy Guggenheim ištekėjusi už dail. Max Ernst (surrealista) Venecijoje turi Palazzo, kur laiko savo meno lobius, apdraustus \$5,250,000. Jai talkino Herbert Pead ir Duchamp renkant meno kūrinius. Dabar ponias Ernst nežino, kam savo kolekcija padovanoti.

Kai ji pasiūlė savo kolekciją B. Bernsonui (jau miręs), jis nustebo.

A. Cooper-Skupas

Kaimelis

(Čiurlionio galerijos Chicagoje nuosavybė)